

BEZPIECZEŃSTWO PRAWNO-REGULACYJNE W SPÓŁCE KAPITAŁOWEJ METODY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM PRAWNYM

Piotr Bielarczyk

Warszawa, 27 października 2021

Program wystąpienia

1. Bezpieczeństwo prawno-regulacyjne – jak zapewnić?
2. Wsparcie w obszarze **korporacyjnym**.
3. Wsparcie w zarządzaniu **sporami prawnymi**.
4. Wsparcie w **podstawowej działalności** Spółki.
5. Wsparcie w obszarze **podatkowym**.

BEZPIECZEŃSTWO PRAWNO-REGULACYJNE – jak zapewnić?

Wprowadzenie

„PRAWDY WIARY”:

1. Za bezpieczeństwo prawno-regulacyjne w spółce kapitałowej odpowiada **każdy** z pracowników (!). Co oczywiste, szczególną (ale nie jedyną) rolę odgrywa obszar prawny (OP) ze swoim dyrektorem na czele.

2. W ramach departamentów/biur, do podstawowych obowiązków pracowniczych, w rozumieniu Kodeksu pracy, należy znajomość szczegółowych regulacji prawnych dotyczących danej komórki organizacyjnej.

Okresowa ocena pracownicza powinna uwzględniać również znajomość specyficznych przepisów prawa oraz samodzielność w ich stosowaniu.

Wprowadzenie

„PRAWDY WIARY”:

3. Ryzyko prawne powinno być analizowane przy każdej decyzji biznesowej, jednak tylko jako jeden z kilku rodzajów ryzyka, nie zaś jako najważniejsze (decydujące).
4. Im mocniejsza rola OP w danej spółce (przejawiająca się np. uczestnictwem dyrektora OP w kluczowych obszarach, takich jak posiedzenia Zarządu, Rady Nadzorczej, komitetów strategii, inwestycji i kosztów, architektury IT itp.), tym większy poziom bezpieczeństwa prawno-regulacyjnego.

Wprowadzenie

„PRAWDY WIARY”:

5. Doświadczenie wskazuje, że koordynacja działań OP oraz obszaru obsługi organów spółki (OOO), wyrażająca się np. wspólnym menedżerem (na poziomie dyrektora obszaru bądź wyżej, dyrektora zarządzającego), pozwala lepiej zabezpieczyć interes organów spółki, a w konsekwencji podnieść poziom bezpieczeństwa prawnoregulacyjnego.

6. OOO jest kluczowy (a zazwyczaj niedoceniany, także finansowo) dla bezpieczeństwa prawnoregulacyjnego jako „ostatnia linia obrony” w wypadku dokumentów, które za chwilę staną się przepisami wewnętrznymi.

WSPARCIE W OBSZARZE KORPORACYJNYM

Obszar korporacyjny: wsparcie

WSPARCIE ZARZĄDU:

Współpraca Zarządu z dyrektorem obszaru prawnego (OP) może wyrażać się poprzez:

1. Uczestniczenie dyrektora OP w **posiedzeniach** Zarządu.
2. Opiniowanie przez dyrektora OP wszystkich **aktów korporacyjnych** Zarządu.
3. Opiniowanie przez dyrektora OP wszystkich **kluczowych umów** na podpis Zarządu.
4. Konsultowanie z dyrektorem OP **decyzji biznesowych**, w szczególności w zakresie nowych projektów. Tu należy zwrócić uwagę na aspekt podatkowy, który często jest pomijany przy transakcjach.
5. Uczestniczenie, wraz z Zarządem, w **posiedzeniach RN i WZ**.

Obszar korporacyjny: wsparcie

WSPARCIE RADY NADZORCZEJ:

Współpraca Rady Nadzorczej z dyrektorem OP może wyrażać się poprzez:

1. Uczestniczenie dyrektora OP w **posiedzeniach** RN.
2. Zapewnienie przez dyrektora OP **wsparcia prawnego**, w szczególności w zakresie zlecenia na polecenie RN opinii prawnych.
3. Konsultowanie, w trybie ciągłym, ewentualnych zmian do **kluczowych dokumentów Spółki** (regulamin organizacyjny, regulamin Zarządu, regulamin RN itp.).
4. Wsparcie w przygotowywaniu **dokumentów dla WZ**.
5. Wsparcie (m.in. umowa) przy wyborze **biegłego rewidenta** oraz ew. dedykowanej kancelarii prawnej.

Obszar korporacyjny: wsparcie

WSPARCIE WALNEGO ZGROMADZENIA:

Współpraca Walnego Zgromadzenia z dyrektorem OP może wyrażać się poprzez:

- 1.** Nadzór nad organizacją posiedzeń WZ (współpraca z notariuszem, opiniowanie projektów uchwał z zastrzeżeniem wyłączenia udziału w sprawach personalnych).
- 2.** Zapewnienie przez dyrektora OP wsparcia prawnego, w szczególności w zakresie zlecenia na polecenie WZ opinii prawnych.
- 3.** Konsultowanie, w trybie ciągłym, ewentualnych zmian do **statutu Spółki**.

Zarządzanie sporami prawnymi: wsparcie

WSPARCIE W ZARZĄDZANIU SPORAMI PRAWNYMI:

Wsparcie w zarządzaniu sporami prawnymi Spółki może wyrażać się poprzez:

- 1.** Osobisty nadzór nad kluczowymi sporami prawnymi (z zastosowaniem progu istotności, np. 100/500 tys. zł).
- 2.** Organizację **systemu zarządzania sporami** (bazy danych, analityka, przyjęcie wytycznych co do prowadzenia spraw, work flow).
- 3.** Przyjęcie **polityki** co do sposobu prowadzenia spraw (wewnętrznie / zewnętrznie / sprzedaż wierzytelności).
- 4.** Organizację współpracy z **komornikami i firmami windykacyjnymi**.

Zarządzanie sporami prawnymi: wsparcie

WSPARCIE W ZARZĄDZANIU SPORAMI PRAWNYMI

– ciąg dalszy:

Co do Wytycznych w sprawie prowadzenia spraw sądowych:

- 1.** Jest to narzędzie systematyzujące zasady prowadzenia i ewidencjonowania spraw sądowych, kierowane zarówno do radców prawnych Spółki, jak i inkorporowane do umów z kancelariami.
- 2.** Powinno wskazywać rodzaje spraw, wymagających **konsultacji lub zgody dyrektora OP** (np. niewniesienie środka zaskarżenia, wniesienie środka odwoławczego lub skargi kasacyjnej w istotniejszych sprawach, zawarcie ugody, wezwanie na rozprawę członka organu Spółki).
- 3.** Powinno wskazywać **wewnętrzne terminy** przeprowadzania czynności (bardziej rygorystyczne niż k.p.c.).

Podstawowa działalność: wsparcie

WSPARCIE W PODSTAWOWEJ DZIAŁALNOŚCI:

Wsparcie w podstawowej działalności Spółki może wyrażać się m.in. poprzez:

- 1.** Opiniowanie przez dyrektora OP **kluczowych umów** Spółki (z zastosowaniem progu istotności), także pod względem podatkowym
- 2.** Udział dyrektora OP w opracowaniu **strategii** Spółki.
- 3.** Udział dyrektora OP w **komitetach sterujących** kluczowych projektów Spółki.

Podstawowa działalność: wsparcie

WSPARCIE W PODSTAWOWEJ DZIAŁALNOŚCI:

- 4.** Udział dyrektora OP w przygotowywaniu planu finansowego w zakresie kosztów obsługi prawnej i obsługi organów spółki.
- 5.** Współpraca z controllingiem zarówno przy ustalaniu poziomów rezerw, jak też polityce ich tworzenia (przykład: rezerwy na kredyty frankowe).
- 6.** Monitorowanie zmian prawa powszechnie obowiązującego i przekazywanie podstawowych informacji zarówno do Zarządu, jak i pozostałych pracowników.

Obszar podatkowy: wsparcie

WSPARCIE W OBSZARZE PODATKOWYM:

Wsparcie w obszarze podatkowym Spółki może wyrażać się poprzez:

1. Kwestie zarządcze – np. restrukturyzacje, zmiany w umowach i regulaminach, transakcje dot. nieruchomości;

2. Kwestie bieżące – np. (i) współpraca w trakcie kontroli, (ii) przygotowywanie pism procesowych, reprezentowanie spółki przed organami podatkowymi i sądami, (iii) bieżąca obsługa w zakresie zastosowania stawek opodatkowania i poboru podatku u źródła, (iv) opiniowanie umów (z zastosowaniem progu istotności) pod kątem podatkowym;

Obszar podatkowy: wsparcie

WSPARCIE W OBSZARZE PODATKOWYM – ciąg dalszy:

3. Kwestie Kadrowe – np.

- (i) zastosowanie zwolnienia z PDOF w ramach Programu Dobrowolnych Odejść;
- (ii) zastosowanie zwolnienie od PDOF dla odszkodowań otrzymanych przez pracowników na podstawie orzeczeń sądu pracy;
- (iii) wywiązywanie się przez spółkę z obowiązków płatniczych i informacyjnych;
- (iv) oskładkowanie ZUS świadczeń na rzecz pracowników.

Podsumowanie

PODSUMOWUJĄC...

Rolą menedżerów kierujących spółką kapitałową jest podnoszenie świadomości prawnej wśród pracowników wszystkich szczebli wraz z udostępnianiem im odpowiednich narzędzi (szkolenia, infrastruktura, procedury). W ten sposób podniesie się poziom bezpieczeństwa prawno-regulacyjnego.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

r.pr. Piotr Bielarczyk
+48 737 585 004
piotr@bielarczyk.com